

► Material realizat de Departamentul de Politici Publice al USR cu colaborarea lui George Gârbacea, expert silvic, fost președinte al Agenției Naționale pentru Protecția Mediului - ANPM septembrie 2022

Propunerile USR pentru noua Strategie Forestieră Națională

Nu blocați Proiectul de Păduri noi și Perdele Forestiere în nimicuri birocratice

Avem o serioasă problemă cu lipsa și dispariția necontrolată a zonelor împădurite. Adică avem mai puține păduri decât am avea nevoie și din acestea pe care le avem se fură. România (29,52%) este încă departe de media UE (43%) în ceea ce privește suprafața împădurită. Iar în ceea ce privește zonele împădurite de la câmpie, situația este mult mai îngrijorătoare: doar 5,28 % împădurire, potrivit cifrelor din Inventarul Forestier Național.

(Re)Împădurirea României și înființarea unui DNA al pădurilor a fost unul dintre cele 40 de angajamente ale USR la guvernare din 2020. Am demarat finanțarea acestui angajament, în 2021, în Planul Național de Redresare și Reziliență (PNRR), Componenta Păduri și protecția biodiversității. Pentru reîmpăduriri și păduri noi - inclusiv păduri urbane - am alocat 730 de milioane de euro.

Pentru a obține cele peste 56.000 ha de păduri noi, România trebuie să pună în aplicare coerent reformele cerute de Comisia Europeană și asumate prin PNRR. Una dintre aceste reforme este [adoptarea Strategiei Forestiere Naționale 2020-2030](#)¹ (T3 2022), urmată, la mijlocul anului viitor, de [adoptarea noului Cod Silvic](#)².

1. <https://monitorpnrr.eu/piloni/?jalon=22>

2. <https://monitorpnrr.eu/piloni/?jalon=24>

În prezent, la Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor au loc întâlniri în grupuri de lucru formate din specialiști în scopul elaborării unei noi Strategii forestiere naționale. În cadrul întâlnirilor se încearcă alinierea strategiei europene pentru păduri cu strategia națională. A fost efectuată o analiză SWOT cu provocările și oportunitățile ce vin din alinierea cu perspectivele strategiei forestiere europene.

Unul dintre scopurile strategii forestiere naționale este să propună modificări ale Codului Silvic în vederea obținerii unei silviculturi sustenabile cât și atingerii obiectivelor de conservare.

Una dintre cerințele din PNRR pentru noua strategie este stabilirea unor norme obligatorii pentru împădurire și reîmpădurire.

Varianta de la care s-au început discuțiile în grupurile de specialiști este cea care a fost afișată pe site-ul ministerului (consultare publică în scopul evaluării de mediu).

Propunerile USR pentru strategia forestieră și modificarea codului silvic

► Renunțarea la noțiunea de fond forestier național și înlocuirea acesteia cu definiția internațională a pădurii, bazată pe caracterul obiectiv al existenței vegetației forestiere.

Demarcația prea rigidă din legislația actuală dintre fondul forestier și fondul agricol creează probleme inutile pentru acest proiect. În lumea reală suprafețele agricole și cele împădurite se completează reciproc și multe studii arată că perdele forestiere ajută la reținerea apei și ajută agricultura. În condițiile deșertificării, este soluția naturală și normală. Doar că, legal vorbind, fiecare are regimul său, restricțiile sale și ministere diferite care manifestă simț al teritorialității.

Definiția fondului forestier național, în forma actuală, este o delimitare mai mult administrativă și nu ține cont de extinderea reală a pădurii. Conform definițiilor utilizate pe plan internațional, vegetația forestieră se compune din trei categorii: pădure (forest) și din alte terenuri cu vegetație forestieră (other wooded land). O categorie aparte o reprezintă arborii din afara pădurii (trees outside forest).

▶ Introducerea unor noi categorii de folosință a terenului care nu se supun regimului silvic (folosință agro-silvică) care să acopere situația prezentă a vegetației forestiere din afara fondului forestier național (punerea de acord a destinației terenului cu categoria de folosință)

▶ Acces liber în pădure în toate categoriile de folosință, așa cum este propus și în programul de guvernare al actualei coaliții. Accesul liber trebuie asociat cu luarea de măsuri pentru asigurarea funcției sociale a pădurii, care în prezent este neglijată;

▶ Simplificarea planurilor de management al pădurii. Amenajamentele silvice se fac decenal și în acestea sunt specificate ce lucrări silviculturale se vor face. Având în vedere că în pădurile cu rol de protecție intensitatea lucrărilor silviculturale este minimă, propunem simplificarea planului de management al pădurii prin axarea pe indicatori de gestionare durabilă.

Se poate calcula volumul maxim de material lemnos ce poate fi exploatat doar pentru a cuantifica pierderile de venit ale proprietarilor. Documentul de planificare trebuie să fie simplificat, dar să includă cel puțin indicatorii de gestionare durabilă a pădurilor utilizați în cadrul procesului Forest Europe³ (Proces de politică forestieră pan-european la nivel înalt).

▶ Stimularea proprietarilor de teren să împădurească. O problemă care poate fi ușor anticipată și care ar putea pune probleme investițiilor din PNRR în împăduriri, mai ales zona de câmpie, este lipsa terenurilor pentru împădurire și reticența Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Durabile de a înverzi agricultura în scopul extinderii vegetației forestiere pe terenurile agricole. Una dintre soluții este subvenția de 456 de

euro/ha stabilită de curând de guvern - proprietarii care își transformă terenurile în păduri vor primi 456 euro/hectar timp de 20 de ani.

▶ Evaluarea obiectivă a modului de gestionare în raport cu rolul ecologic al pădurii. Evaluarea obiectivă a modului în care gestionarea pădurii conduce la îndeplinirea funcției ecosistemice primordiale atribuită unui anumit arboret.

▶ Avem nevoie de reducerea birocrăției și de un control real al stării pădurii pe teren, cu responsabilizarea proprietarului de teren și a administratorului pădurii.

▶ Este nevoie de investiții în mijloace moderne de măsurare a volumului masei lemnoase, care pot fi expeditivă (pe bază de imagini) sau portaluri de scanare instalate la punct fix și de dezvoltarea unui sistem de monitorizare video la care să aibă acces poliția/jandameria și gestionarul de pădure.

3. <https://foresteurope.org/>

▶ Ar trebui liberalizată profesia de prestatori de servicii silvice, astfel încât gestionarea pădurilor să nu mai fie legată de un ocol silvic iar răspunderea unui prestator care nu respectă legea sau deontologia profesională să fie sancționată în primul rând cu retragerea dreptului de liberă practică.

▶ Este nevoie de a pregăti instituțional posibilitatea de a vinde serviciul de sechestrare de carbon și de a avea raportări fiabile despre emisiile de carbon din sectorul folosința terenurilor (LULUCF - Land use, land-use change, and forestry/Utilizarea terenurilor, schimbarea utilizării terenurilor și silvicultură).

▶ Legalitatea masei lemnoase trebuie asigurată, așa cum susține WWF, la prima punere pe piață.

▶ Normele tehnice de gestionare a pădurii trebuie simplificate și aduse la nivelul cunoașterii de astăzi.

▶ Se impune delimitarea mai clară a funcțiilor pădurii și deci a regimului de gospodărire asociat:

1. de protecție a biodiversității
2. de protecție a solurilor, apelor și combatere a efectelor schimbărilor climatice
3. cu funcții sociale și de asigurare de servicii culturale
4. cu funcție principală de producție.

▶ Este necesară o finanțare corespunzătoare a serviciilor ecosistemice furnizate de pădure pentru a preveni tăierile ilegale.

Alte puncte cerute de PNRR pentru strategie (acest jalon PNRR este detaliat și curpinde exact punctele ce trebuie atinse de strategie):

a. cerințe ca speciile și ecotipurile să fie rezistente la schimbările climatice și să nu aibă un impact negativ asupra biodiversității. Strategia va răspunde necesității de a dispune de orientări actualizate privind plantarea de copaci în România și va crea garanții, în special pentru a exclude utilizarea sau eliberarea speciilor alogene invazive;

Comentariul nostru: Pre-condiție - acordarea unei flexibilități de decizie mai mare în alegerea speciilor către specialistul silvic. Normele tehnice de împăduriri să nu mai fie cu caracter de lege, ci cu caracter de bune practici. Se vor pune accent pe împădurirea cu specii indigene și cu o reziliență crescută la fenomenul schimbărilor climatice.

b. cerințe ca împădurirea urbană să se realizeze printr-o abordare la nivel de peisaj care să contribuie la consolidarea conectivității cu zonele naturale sau seminaturale (cum ar fi pădurile sau zonele agricole), punând accentul pe conectarea habitatelor cu infrastructurile verzi și coridoarele ecologice;

Comentariul nostru: Este nevoie de un registru al deținătorilor de păduri, care să responsabilizeze deținătorii de păduri (pe modelul registrului exploatațiilor agricole).

c. cerințe ca proiectele de împădurire sau reîmpădurire să se desfășoare în zone expuse și vulnerabile la pericole climatice, în special la secete și inundații, și, după caz, cerințe ca împădurirea sau reîmpădurirea să reducă riscurile aferente acestor pericole;

Ministerul Agriculturii - în Planul Național strategic trimis la Comisia Europeană de Adrian Chesnoiu nu a prins eco-scheme pentru terenurile ocupate de vegetație forestieră. Cu alte cuvinte, România alocă aproape 800 milioane de euro din PNRR pentru păduri și perdele forestiere, are obligația de a aloca și din banii europeni pentru agricultură o cotă parte pentru eco-scheme și ignoră tocmai perdelele forestiere când gândește eco-schemele.

d. strategia va include acțiuni specifice de combatere a exploatării forestiere ilegale, cum ar fi implementarea deplină a SUMAL, inclusiv monitorizarea exploatării forestiere prin teledetecție, consolidarea regimului de sancțiuni și alte măsuri, după caz;

Punct critic. Se discuta despre trasabilitate și schimbarea abordării actuale bazate pe APV (Act de Punere în Valoare) și pe proceduri. Condiții de bază: responsabilizarea proprietarului și liberalizarea prestatorilor de servicii silvice, astfel încât aceștia să răspundă contractual și civil. Implementarea monitorizării prin sisteme video este eficientă. Acestea ar trebui introduse în primul rând. Să se renunțe la marcarea în rărituri, la APV cu volume - se poate vinde parcela ca o listă cu număr de arbori și diametre, dar cu control strict pe volumul recoltat, de către un auditor independent: prima punere pe piață înseamnă recepția masei lemnoase recoltate. Aceasta se face prin intermediul unei firme independente, specializate în măsurători, pe care le face utilizând dispozitive optice, și care va transmite raportul cu volumul măsurat către autorități. Acesta este volumul ce va fi plătit prestatorului de servicii ca volum recoltat (și bază a impozitării proprietarului).

e. strategia va include, de asemenea, măsuri concrete pentru protejarea habitatelor și a speciilor forestiere și, în special, alini-

erea normelor forestiere la considerentele legate de biodiversitate.

Comentariu nostru: Trebuie definit un minim ecologic impus legal proprietarilor, cu compensații, dincolo de care să fie posibilă asumarea voluntară de către gestionari/propietari a unor obiective de conservare care să facă obiectul unor plăți pentru servicii de mediu.